

Veiligheids Informatie Blad

Voldoet aan 1907/2006/EC

Versie 3

Uitgegeven op 18-9-2007

Ammoniumsulfaat

1 Identificatie van de stof of het preparaat en van de onderneming						
Commerciële naam	Zwavelzure ammoniak (kristallijn) / Ammoniumsulfaat					
Chemische naam	Ammoniumsulfaat					
Synoniemen	Ammoniumsulfaat 21 (+24)					
Chemische formule	(NH ₄) ₂ SO ₄					
Gebruik van de stof of het preparaat	EG-MESTSTOF / Additief of grondstof voor chemische syntheses.					
EU categorie nummer						
Naam van leverancier	DSM Agro B.V.					
Adres van leverancier	Postbus 43 6130 AA Sittard Nederland					
Telefoonnummer van leverancier	(31) 46 477 03 20					
E-mail van leverancier	dsm.agro@dsm.com					
Telefoonnummer voor noodgevallen	(31) 46 476 55 55 24/24 uur 7/7 dagen					
2 Identificatie van de gevaren						
Fysische en chemische gevaren	Op basis van de beschikbare gegevens van dit product zijn er geen gevaarlijke eigenschappen bekend.					
Gevaren voor het milieu	Schadelijk voor in het water levende organismen.					
Gevolg(en) van (te lange) blootstelling						
Verschuifsel(en) van (te lange) blootstelling	Stofvorming kan leiden tot mechanische irritatie. Kan schadelijk zijn bij inslikken. Hoesten. Keelpijn . kortademigheid/moeilijkheden met ademen .					
Inademing	IKan licht irriterend zijn. Hoesten. Keelpijn . kortademigheid/moeilijkheden met ademen					
Inslikken	Kan schadelijk zijn bij inslikken. Misselijkheid, braken, diarree.					
Contact met de huid	Kan licht irriterend zijn.					
Contact met de ogen	Kan irritatie aan de ogen veroorzaken. (roodheid).					
3 Samenstelling van en informatie over de bestanddelen						
Chemische naam	CAS nr.	EG nr.	% (m/m)	Symbool	R-zinnen	
Ammoniumsulfaat	7783-20-2	231-984-1	100	-	R52	
<i>EG-nr. betekent EINECS- of ELINCS-nummer.</i>						
4 Eerste hulp maatregelen						
Algemeen	Breng de blootgestelde persoon in de frisse lucht.					
Inademing	In geval van inademing in de frisse lucht brengen. Zoek medische hulp als zich symptomen voordoen.					
Inslikken	Bij inslikken, mond met water spoelen (alleen als de persoon bij bewustzijn is). Zoek medische hulp als zich symptomen voordoen.					
Contact met de huid	Spoelen met ruime hoeveelheid stromend water. Verwijder verontreinigde kleding en schoenen. Zoek medische hulp als zich symptomen voordoen.					
Contact met de ogen	Spoelen met ruime hoeveelheid stromend water. Zoek medische hulp als zich symptomen voordoen.					
Opmerking voor de arts						

5 Brandbestrijdingsmaatregelen		
Blusmiddelen		
Kleine brand		Niet brandbaar. Gebruik blusmiddelen die geschikt zijn voor de omringende materialen.
Grote brand		Niet brandbaar. Gebruik blusmiddelen die geschikt zijn voor de omringende materialen.
Ongeschikte blusmiddelen		
Bijzondere brand- en explosieve gevaren.		Geen specifiek gevaar.
Gevaarlijke thermische ontledingsproducten en		Bij brand kunnen schadelijke ontledingsproducten vrijkomen zoals stikstofoxiden (NO, NO ₂), ammonia (NH ₃), aminen, zwaveloxiden (SO ₂ , SO ₃).
Bijzondere bestrijdingsprocedure		Met dit materiaal verontreinigd bluswater dient te worden opgevangen, zodat het niet in het oppervlaktewater, riool of afvoer terecht komt. Draag geschikte beschermende kleding. Onafhankelijke ademhalingsapparatuur.
6 Maatregelen bij onopzettelijk vrijkomen van de stof of het preparaat		
Persoonlijke voorzorgsmaatregelen		Zorg dat er geen stoffige omstandigheden ontstaan en voorkom verspreiding door de wind. Gebruik geschikte beschermingsmiddelen (sectie 8).
Milieu voorzorgsmaatregelen		V voorkom binnendringen in riolen, kelderverdiepingen of besloten ruimtes. Indammen indien nodig. In geval van verontreiniging van het aquatisch milieu, informeer de lokale autoriteiten.
Reinigingsmethoden		
Gering morsen en lekken		Zuig of veeg het materiaal op en plaats het in een daartoe bestemde afvalbak met etiket. Het verontreinigde gebied met een grote hoeveelheid water reinigen.
Uitgebreid morsen en lekken		V voorkom binnendringen in riolen, kelderverdiepingen of besloten ruimtes. Indammen indien nodig. Zuig of veeg het materiaal op en plaats het in een daartoe bestemde afvalbak met etiket. Indien mogelijk hergebruiken (kringloop). Voorkom de vorming van stofwolken. Voorkom vrijkomen in het milieu. Deze stof en/of de verpakking als gevaarlijk afval afvoeren.
Opmerking		
		<i>Zie sectie 8 voor persoonlijke beschermingsmiddelen en sectie 13 voor afvalverwijdering.</i>
7 Hantering en opslag		
Hantering		Gebruiken bij voldoende ventilatie. Er moet gezorgd worden voor lokale afzuigventilatie. Zorg dat er geen stoffige omstandigheden ontstaan en voorkom verspreiding door de wind. Niet laten weglopen in het riool of waterlopen.
Opslag		Neem passende maatregelen om verspreiding in het milieu te voorkomen. In goed gesloten verpakking bewaren. Gescheiden houden van oxyderende materialen. Bewaar gescheiden van basen, metalen.
Specifiek gebruik		
Verpakkingsmaterialen		Roestvrij staal. Kunststof.
		<i>Zie sectie 10 voor stabiliteit en reactiviteit</i>
8 Maatregelen ter beheersing van blootstelling / persoonlijke bescherming		
Grenswaarden voor blootstelling		
Technische maatregelen		Geen vereist. Gebruik van voldoende ventilatie is echter een correcte bedrijfsprocedure.
Hygiënische maatregelen		Niet eten, drinken of roken tijdens gebruik. Was de handen na het hanteren van het product, voor het eten, roken en gebruik van de WC en aan het einde van de dag.
Persoonlijke bescherming		Productieschaal
Ademhalingswegen		Draag stoffiltermasker P2.
Huid en lichaam		Werkkleding
Handen		Draag geschikte handschoenen. 4-8 uur (doorbraaktijd): Butylrubber. PVC.
Ogen		Veiligheidsbril met zijkapjes.
Beheersing milieu blootstelling		
		<i>Advies over persoonlijke bescherming geldt voor hoog blootstellingsniveau.</i>
		<i>Stem per situatie een passend niveau van persoonlijke bescherming af op een risico-evaluatie.</i>
9 Fysische en chemische eigenschappen		
Voorkomen		Vaste stof. (Kristallijn poeder)
Kleur		Wit
Geur		Geurloos
Geurgrens		

	Moleculair gewicht	132.16																													
	pH	5 tot 6 (Concentratie 5%)																													
	Kookpunt	Niet van toepassing.																													
	Smeltpunt/ traject	Ontleedt. >235 °C																													
	Vlampunt	Niet van toepassing.																													
	Ontvlambaarheid	Niet van toepassing.																													
	Zelfontbrandingstemperatuur	Niet van toepassing.																													
	Ontledingstemperatuur	Niet van toepassing.																													
	Onderste explosiegrens	Niet van toepassing.																													
	Bovenste explosiegrens	Niet van toepassing.																													
	Minimum ontstekingsenergie	Niet van toepassing.																													
	Kritische temperatuur	Niet van toepassing.																													
	Relatieve dichtheid																														
	Dichtheid	1.78 g/cm ³ (20°C)																													
	Stortdichtheid ongetrild	1040 kg/m ³																													
	Dampspanning bij 20°C																														
	Damp/gas dichtheid																														
	Verdelingscoëfficiënt n-octanol/water																														
	Viscositeit																														
	Gemiddelde korreldiameter	1,1 +/- 0,2 mm																													
	Oplosbaarheid in water	76 g/100 ml (20°C) Gemakkelijk oplosbaar in koud water																													
	Mengbaarheid																														
	Vetoplosbaarheid																														
	Geleidbaarheid																														
	Gasgroep																														
	Opmerkingen																														
10	Stabiliteit en reactiviteit																														
	Stabiliteit	Stabiel onder de aanbevolen opslag- en behandelingsomstandigheden (zie sectie 7).																													
	Te vermijden omstandigheden	Blootstelling aan hittebronnen.																													
	Te vermijden materialen	Oxiderende stoffen en basen.																													
	Gevaarlijke ontledingsproducten	Indien betrokken bij brand: zie sectie 5.																													
11	Toxicologische informatie																														
	Acute toxiciteit																														
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Bestanddeel</th> <th>Test</th> <th>Soorten</th> <th>Route</th> <th>Resultaat</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td rowspan="6">Ammoniumsulfaat</td> <td>LD₅₀</td> <td>Rat</td> <td>Oraal</td> <td>2840 mg/kg</td> </tr> <tr> <td>LD₅₀</td> <td>Rat</td> <td>Oraal</td> <td>4540 mg/kg</td> </tr> <tr> <td>LD₅₀</td> <td>Muis</td> <td>Oraal</td> <td>640 mg/kg</td> </tr> <tr> <td>LD₅₀</td> <td>Rat</td> <td>Dermaal</td> <td>>2000 mg/kg</td> </tr> <tr> <td>LD_{Lo}</td> <td>Huisdieren</td> <td>Oraal</td> <td>3500 mg/kg</td> </tr> <tr> <td>LC₅₀</td> <td>Rat</td> <td>Inademing</td> <td>>1000 mg/m³ (8uur)</td> </tr> </tbody> </table>	Bestanddeel	Test	Soorten	Route	Resultaat	Ammoniumsulfaat	LD ₅₀	Rat	Oraal	2840 mg/kg	LD ₅₀	Rat	Oraal	4540 mg/kg	LD ₅₀	Muis	Oraal	640 mg/kg	LD ₅₀	Rat	Dermaal	>2000 mg/kg	LD _{Lo}	Huisdieren	Oraal	3500 mg/kg	LC ₅₀	Rat	Inademing	>1000 mg/m ³ (8uur)
Bestanddeel	Test	Soorten	Route	Resultaat																											
Ammoniumsulfaat	LD ₅₀	Rat	Oraal	2840 mg/kg																											
	LD ₅₀	Rat	Oraal	4540 mg/kg																											
	LD ₅₀	Muis	Oraal	640 mg/kg																											
	LD ₅₀	Rat	Dermaal	>2000 mg/kg																											
	LD _{Lo}	Huisdieren	Oraal	3500 mg/kg																											
	LC ₅₀	Rat	Inademing	>1000 mg/m ³ (8uur)																											
	Irritaties	Kan licht irriterend zijn.																													
	Overgevoelighedsreactie																														
	Chronische toxiciteit																														
	Carcinogene eigenschappen																														
	Mutagene eigenschappen	Niet mutageen voor bacteriën en/of gist.																													
	Toxiciteit bij de voortplanting																														
	Opmerkingen	Voor ammoniumzouten geldt algemeen: Na inslikken: misselijkheid, braken, diarree. Systemisch effecten: Na opname van grote hoeveelheden: bloeddrukdaling, collaps, storingen aan het CZS, ademhalingsstilstand, narcose, hemolyse.																													

12 Ecologische informatie						
Bestanddeel		Halfwaardetijd in water	Fotolyse	Biologische afbreekbaarheid		
Ammoniumsulfaat		-	-	gemakkelijk		
Bestanddeel		Test	Periode	Resultaat		
Ammoniumsulfaat		Oncorhynchus mykiss (LC50) Daphnia magna (LC50) Pimephales promelas (LC50) Oncorhynchus mykiss (LC50) Oncorhynchus mykiss (LC50)	96 uur 96 uur 96 uur 96 uur 96 uur	6.6 mg/l >20 mg/l >20 mg/l 36.7 mg/l 39.2 mg/l		
Bestanddeel		LogPow	Bioconcentratiefactor	Bioaccumulatie potentiaal		
Ammoniumsulfaat		-5,1	-	laag		
Mobiliteit		Voor gegevens over verschijningsvorm en oplosbaarheid : zie sectie 9.				
Persistentie en afbreekbaarheid		Methodes voor de bepaling van de biologische afbreekbaarheid kunnen niet gebruikt worden voor anorganische stoffen.				
Mogelijke bioaccumulatie						
Ecotoxiciteit						
13 Instructies voor verwijdering						
Het is de verantwoordelijkheid van de afnemer om op de hoogte te zijn van nationale en lokale voorschriften.						
Verwijderingsmethoden		Afwal moet worden opgeruimd in overeenstemming met nationale en lokale milieuvoorschriften. Gecontroleerde biodegradatie in afvalwaterzuivering is mogelijk.				
14 Informatie met betrekking tot het vervoer						
Wettelijk verplichte informatie	UN nummer	Vervoersnaam	Klasse	Verpakkings groep	Etiket	Extra informatie
ADR/RID klasse	Niet gereguleerd.	Meststof: Ammoniumsulfaat 21 (+24) Grondstof: Ammoniumsulfaat	-	-		-
ADNR Klasse	Niet gereguleerd.	Meststof: Ammoniumsulfaat 21 (+24) Grondstof: Ammoniumsulfaat	-	-		-
IMDG Klasse	Niet gereguleerd.	Meststof: Ammoniumsulfaat 21 (+24) Grondstof: Ammoniumsulfaat	-	-		-
IATA Klasse	Niet gereguleerd.	Meststof: Ammoniumsulfaat 21 (+24) Grondstof: Ammoniumsulfaat	-	-		-

15	Wettelijk verplichte informatie	
	Het is de verantwoordelijkheid van de afnemer om op de hoogte te zijn van nationale en lokale voorschriften.	
	EC-classificatie	EG MESTSTOF
	Gevarensymbool	Overeenkomstig de EU Richtlijnen 67/548/EEG en 1999/45/EG hoeft dit product niet te worden geëtiketteerd.
	R- en S zinnen	Overeenkomstig de EU Richtlijnen 67/548/EEG en 1999/45/EG hoeft dit product niet te worden geëtiketteerd.
	National Fire protection Association (U.S.A)	geen
16	Overige informatie	
	R-zinnen	-
	S-zinnen	-
	Symbolen	-
	Opslag classificatie	Nederland: Groep 1.1 (PGS7)
	Datum van vorig veiligheidsinformatieblad	01-07-1997
	Wijzigingen in deze versie:	lay-out, additionele informatie in secties 11,12,14,16
	Referenties	WW15261
<p>Alle informatie die door of namens DSM verstrekt wordt over eigenschappen, specificaties, toepassing, enz. van producten is gebaseerd op onderzoek, met inbegrip van de literatuur en wordt geacht betrouwbaar te zijn. DSM kan echter generlei verantwoordelijkheid daarvoor aanvaarden en dat geldt evenzeer voor het functioneren en voor de resultaten verkregen door het gebruik van de producten of de desbetreffende informatie en voor enigerlei schade die veroorzaakt kan worden door of aan de producten of door de informatie.</p> <p>In dit opzicht is de gebruiker verplicht de kwaliteit en alle andere eigenschappen van de producten te controleren. De koper aanvaardt alle verantwoordelijkheid die verbonden is aan het gebruik van de producten en de informatie.</p> <p>Er wordt geen aansprakelijkheid aanvaard voor inbreuk op handelsmerken, octrooien of andere rechten die het bezit zijn van of waarover zeggenschap wordt uitgeoefend door derden als gevolg van uw productieproces, formulering, gebruik of verkoop van de producten en informatie.</p>		